

Paimenpoika ja susi – suodatetun todellisuuden lyhyt oppimäärä

Osa meistä varmaan muistaa tuon Aisopoksen lastensadun, jossa poika ajankulukseen huutelee kyläläisille ”susi tulee”, aiheuttaa lukuisia virrehälytyksiä ja lopulta kukaan ei enää usko häntä. Viimein susi vie pojan saaliikseen avunhuutojen kaikuessa kuuroille korville. Auttajia ei hätä enää kiinnostanut. (Tarinaa on joskus virheellisesti kuvattu Pekka ja susi –ilmiönä.)

Tänään toistettiin radiossa yleistä varoitusviestiä, jossa todettiin yksinkertaisesti, että ”kohta seuraa tärkeä tiedotus”. Varmaan koko Suomi pysähtyi odottamaan vähintäänkin suuresta räjähdyksestä kertovaa laaja-alaista hätäviestiä. Useiden minuuttien kuluttua - kun viesti viimein luettiin - kyseessä olikin vain ilmoitus, että karhu on havaittu josain Keski-Suomen pienessä pitäjässä. Niinpä. Siellähän on lähtökoh- taisestikin karhuja.

Voi elämän kevät! Alueuutiset osataan kohdistaa pienille alueille mutta jonkin metsäneläimen tallustelun informoimiseen käytetään koko valtakunnan avointa kanavaa. Eikä tämä suinkaan ollut ensimmäinen kerta. Otsikon sadun ajatuksen mukaisesti tällä toiminnalla viedään matto alta muutoin hyvin suunnitellulta systeemiltä ja kohta kukaan ei enää korvaansa lotkauta ko. hälytyksille.

Konkreettisen esimerkin tämän ilmiön realisoinnista koin viimeksi Turun Logomossa tunnetun laulukilpailun finaalissa, jossa massiivinen pyrotekniikan käyttö aiheutti palohälytyksen. Yleisö ei juurikaan reagoinut tilanteeseen vaikka koväänisistä tuli tasaisesti ohjeita poistumiseen. Tilannetta ei yhtään auttanut juontajan huulenheitto vakavan asian ympärillä. Vaikka kyseessä olikin väärä hälytys niin toivon todella, että nämä samat ihmiset eivät jää loukkuun, jos seuraava tilanne onkin tosi.

Turtuminen jatkuvaan informaatiotulvaan lienee tämänkin ilmiön taustalla. Usein toistuvat läheltä piti -tilanteet ja muut valheellisen selviytymisen tunteen luovat tapahtumat kasvattavat meihin vahvan ”ei minulle mitään voi sattua” – uskon.

Onneksi veneilyyn ei vielä ole pesiytynyt yliampuvien liikennetiedotteiden tulva mallia ”maantiellä erittäin huono ajokeli” kun oikeasti sataa muutama hiutale lunta. Realistiset säätiedotukset ja niiden ymmärtäminen luovat merenkulkijalle varmuutta matkansa suunnitteluun. Turha pelottelu toisi vain epävarmuuden elementin ja tarinan susi pääsisi jossain vaiheessa yllättämään.

Susi voi vaania myös virheellisten ja näennäisten turvallisuustarkistusten muodossa. ”Kyllä tuo köysi kestää vielä yhden kesän”, ”vanha kartta kelpaa hyvin, eiväthän kivet lisäänty” tai ”moottorin huolto on turhaa koska se toimii hyvin”. Tuttua?

Pidetään siis susi loitolla ja veneillään turvallisesti tänäkin kesänä.

Harri Sane

Kuva A.Tassberg